

Makalenin geliş tarihi: 02.05.2020
Makalenin kabul tarihi: 26.05.2020

A1 DÜZEYİNDEKİ ALMANCA ÖĞRENCİLERİNİN YAZILI ÜRÜNLERİ ÜZERİNE BİR HATA ANALİZİ

GERMAN STUDENTS AT A1 LEVEL AN ERROR ANALYSIS ON WRITTEN PRODUCTS

Muhammed Mustafa UÇAR*

Özet

Öğretmek bir öğretmenin görevi olduğu gibi, aktarılan bilginin öğrenen kişi tarafından anlaşılıp anlaşılmadığı veya ne kadar öğrenildiği gibi konular da öğretmenin görevleri arasında bulunmaktadır. Bilgilerin öğrenilip öğrenilmediği konusunda ise öğretmenin ilk başvuracağı ölçme yöntemi ülkemizde genellikle yazılı sınavlar olmaktadır. Yazılı sınavlar, öğrencinin mevcut bilgisine ek olarak hangi bilgilerin tam olarak öğrenilmediğini ölçmek adına da fayda sağlamaktadırlar. Sınavdan sonra öğrencinin sınav kâğıdını analiz etmek ve öğrenciye eksik olduğu, yanlış bildiği veya hatalı olduğu konular hakkında düzeltme geribildirimini yapmak gerekmektedir. Düzeltme geribildirimini takip eden süreçte öğrencinin eksik veya hatalı olduğu konular üzerinde durulmalı ve öğrencinin ilgili konuları iyice öğrenmesi sağlanmalıdır. Sınav kâğıdının analiz edilmediği durumlarda, öğrencinin eksik veya hatalı olduğu konular tam olarak tespit edilemeyecek, öğrenciye düzeltme geribildirimini verilemeyecek ve öğrencinin ilgili konuları öğrenmesi pek mümkün olmayacaktır. Bu durum öğrencinin eğitim ve öğretimi için istenmeyen bir davranış olacaktır.

Bu çalışmada Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin Turizm Fakültesi'nde Turizm Rehberliği ve Turizm İşletmeciliği bölümünde öğrenim görmekte olan A1 seviyesindeki 100 öğrenciden faydalanılmıştır. Bahsedilen öğrencilere vize sınavına yönelik olarak Türkçe 'den Almanca 'ya tercüme soruları sorulmuştur. Her öğrenciye üç adet olmak üzere yöneltilen soruların amacı, öğrencilerin yazım kuralları, cümle dizimi, özne yüklem uyumu, tanımlılık seçimi ve tanımlılık çekimi konularındaki bilgilerini ölçmektir. Yapılan Almanca sınavının akabinde elde edilen verilerden hareket edilerek hata analizi yapılmıştır. Analizin sonucuna göre öğrencilerin en çok yapmış olduğu hata türünün "yazım hatası" olduğu belirlenmiştir. Ayrıca çalışmada mevcut olan diğer hata türleri için yorum yapılmış ve hatanın kaynağı tespit edilmeye çalışılmıştır. İleride aynı hatalara düşülmemesi adına önerilerde de bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hata Analizi, Almanca Öğretimi, Yanlış Çözümlemesi, Düzeltme Geribildirimini,

Abstract

Teaching is the task of a teacher, as well as subjects such as whether the student understands the transferred information or how much is learned. As to whether the information is learned or not, the first method of measurement that the teacher refer to is usually written exams in our country. In addition to the student's current knowledge, written exams are also useful for gauge what information is not fully learned. After the exam, it is necessary to analyze the student's exam paper and provide correction feedback to the student about his/hershortcomings, mistakes and incorrect knowledge. In the process following the correction feedback, the student should focus on the subjects which the student has incorrect knowledge or has mistakesand ensure that the student learns from the relevant issues

---

* Öğretmen, m.mustafaucar@yandex.com

thoroughly. Where the exam paper is not analyzed, the subjects that the student has incorrect knowledge of or makes mistakes will not be fully identified, the student will not be given correction feedback, and the student will not be able to learn the relevant topics. This would be undesirable for the student's education and training.

In this study, 100 students in A1 level were used, who study at the Tourism Guidance and Tourism Management departments of the Faculty of Tourism at Necmettin Erbakan University. The students were asked questions about translation from Turkish to German for the midterm exam. The aim of these questions, 3 of which are directed to the student, is to try to measure students' knowledge about spelling rules, sentence syntax, subject verb cohesion article flexion and article selection. Following the German exam, error analysis was made based on the data obtained. According to the results of the analysis, it was determined that the most common type of error that the students made was "misspelling". In addition, comments were made for other error types present in the study and the source of the error was tried to be determined. Suggestions were made in order to prevent the same mistakes happening again in the future.

Key Words: Error Analysis, Teaching German, Correction Feedback, Error Decoding

GİRİŞ

İnsanlar yaşamını devam ettirebilmek, çağa ayak uydurabilmek, ilgi duyduğu alanları veya gündemi takip edebilmek için sürekli bilgi edinmelidir. Kişi, bilgiye günümüzde yazılı ya da sözlü medya organları yardımıyla ulaşabileceği gibi, bilgiyi etkileşim içinde olduğu insanlardan da elde edebilir. Bir öğrenci için ise en önemli bilgi kaynaklarından bir tanesi okuldur. Öğrenci okula gider ve belirli bir bilgi birikimine sahip olur. Bu bilgi birikimi sayesinde gelecekteki mesleği hakkında fikir sahibi olmakla birlikte mesleğine bir ön hazırlık da yapmış olur.

Öğretmek bir öğretmenin görevi olduğu gibi, aktarılan bilginin öğrenen kişi tarafından anlaşılıp anlaşılmadığı veya ne kadar öğrenildiği gibi konular da öğretmenin görevleri arasında bulunmaktadır. Bilgilerin öğrenilip öğrenilmediği konusunda ise öğretmenin ilk başvuracağı ölçme yöntemi ülkemizde genellikle yazılı sınavlar olmaktadır. Yazılı sınavlar, öğrencinin mevcut bilgisine ek olarak hangi bilgilerin tam olarak öğrenilmediğini ölçmek adına da fayda sağlamaktadır. Sınavdan sonra öğrencinin sınav kağıdını analiz etmek ve öğrenciye eksik olduğu, yanlış bildiği veya hatasız olduğu konular hakkında düzeltme geribildirimini yapmak gerekmektedir. Düzeltme geribildirimini takip eden süreçte öğrencinin eksik veya hatalı olduğu konular üzerinde durulmalı ve öğrencinin ilgili konuları iyice öğrenmesi sağlanmalıdır. Sınav kağıdının analiz edilmediği durumlarda, öğrencinin eksik veya hatalı olduğu konular tam olarak tespit edilemeyecek, öğrenciye düzeltme geribildirimini verilemeyecek ve öğrencinin ilgili konuları öğrenmesi pek mümkün olmayacaktır. Bu durum öğrencinin eğitim ve öğretimi için istenmeyen bir davranış olacaktır.

Bir ders dönemi boyunca A1 seviyesinde Almanca dersi almakta olan 100 öğrencinin genel Almanca bilgisini ölçmek adına bir yazılı sınav ve bu sınav doğrultusunda bir hata analizi yapılmıştır. Yapılan hata analizinin sonuçlarına göre bundan sonraki süreçte ilgili öğrencilere düzeltme geribildirimini yapılması planlanmaktadır. Bu doğrultuda daha doğru, etkili ve kaliteli bir Almanca öğretimini mümkün kılmak amaçlanmaktadır.

1. YÖNTEM

Bu çalışmada Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin Turizm Fakültesi'nde Turizm Rehberliği ve Turizm İşletmeciliği bölümünde öğrenim gören A1 seviyesindeki 100 öğrenciden (ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf) faydalanılmıştır. Denek grubundaki 100 öğrencinin 49 tanesi erkek, 51 tanesi de kız öğrencidir. Bu öğrenciler haftada 3 saat Almanca dersi almaktadırlar ve bunun haricinde öğrencilere ödev verilmemektedir. Ayrıca bu öğrencilerin Almanca'yı ikinci yabancı dil olarak öğrendikleri ve öğrendikleri birinci yabancı dilin ise İngilizce olduğu bilinmektedir. Öğrenciler Almanca dersini seçmeli olarak, İngilizce dersini ise zorunlu olarak almaktadırlar.

Almanca dersinde öğrenciler; kişi zamirleri¹, düzenli-düzensiz fiiller², soru cümleleri³, belirli-belirsiz tanımlılık⁴ ve bu tanımlılıkların yalın hali⁵, -i hali⁶ ve -e hali⁷ konularında bilgilendirilmişler, ancak ismin -ın/in hali⁸ ve çoğul hali⁹ konusunda eğitim almamışlardır. Ağırlıklı olarak dilbilgisi eğitimi alan öğrencilerin kelime bilgilerinin artırılması, dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerine yönelik çalışmaların yapılması adına Hueber yayınevi tarafından 2016 yılında yayımlanmış olan Schritte International Neu 1 (A1.1) adlı ders kitabı kullanılmaktadır.

Bahsedilen öğrencilere vize sınavına yönelik olarak Türkçe'den Almanca'ya tercüme soruları sorulmuştur. Her öğrenciye üç adet olmak üzere yöneltilen soruların amacı, öğrencilerin yazım kuralları, cümle dizimi, özne yüklem uyumu, tanımlılık seçimi ve tanımlılık çekimi konularındaki bilgilerini ölçmektir. Sınav esnasında öğrencilere gerekli olan bütün kelimeler ilgili sorunun hemen altındatanımlılıkları ile birlikte verilmiştir. Öğrencilerin tercüme ettiği 300 cümle incelenmiş ve bu öğrencilerin en çok hatayı hangi dilbilgisi konusunda yaptıkları konusunda araştırma ve analizler yapılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre bu durumun sebebi tartışılmış ve ayrıca çözüm için önerilerde bulunulmuştur.

1.1. Amaç

Bu araştırmanın amacı, A1 seviyesindeki Almanca öğrencilerinin dilbilgisi konusunun hangi alanında ne kadar hata yaptığını belirlemek ve elde edilen verilere göre ilgili hata türlerinin ortaya çıkmadan engellenmesi adına Almanca öğretmenlerine bir ön bildirim sağlamaktır. Ayrıca hataların kaynağını tespit etmeye çalışmak ve anadil ve hedef dil arasındaki ilişkiden kaynaklanmış olabilecek hataların mevcudiyetini ispatlamak da araştırmanın amaçları arasında bulunmaktadır.

1.2. Araştırma Sorusu

Bu çalışmada A1 seviyesindeki Almanca öğrencilerinin dilbilgisi konusunun hangi alanında ne kadar hata yaptığı ve bu hataların sebeplerinin neler olduğu tartışılacaktır. Bu doğrultuda aşağıdaki sorular araştırmanın sorusu olarak belirlenmiştir.

¹ Alm. *Personalpronomen*

² Alm. *regelmäßige- und unregelmäßige Verben*

³ Alm. *Fragesätze*

⁴ Alm. *bestimmter- und unbestimmter Artikel*

⁵ Alm. *Nominativ*

⁶ Alm. *Akkusativ*

⁷ Alm. *Dativ*

⁸ Alm. *Genitiv*

⁹ Alm. *Plural*

- 1- A1 seviyesindeki Almanca öğrencilerinin yazılı ürünlerinde hangi dilbilgisi konusunda ne kadar hata bulunmaktadır?
- 2- A1 seviyesindeki Almanca öğrencilerinin yazılı ürünlerinde en çok hata hangi dilbilgisi konusunda yapılmıştır?
- 3- Yapılan hataların kaynağı ne olabilir?
- 4- Yapılan hataların anadil ve hedef dil arasındaki benzerlik veya farklılıklardan dolayı ortaya çıktığı ihtimal dahilinde midir?

1.3. Araştırma Deseni

Araştırmanın modeli, nitel araştırma yöntemlerinden açıklayıcı durum çalışması olarak, araştırmanın deseni ise bütüncül tek durum deseni olarak belirlenmiştir. Bu çalışma ortaya koyulurken aşağıdaki adımlar izlenmiştir:

1. Araştırma sorularının geliştirilmesi
2. Araştırmaya katılacak kişilerin seçilmesi
3. Verilerin toplanması
4. Verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması
5. Durum çalışmasının raporlaştırılması

1.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın teorik bölümündeki verilerçeşitli arama motorlarının yardımı ile dijital ortamda ulaşılabilecek makale, tez ve kitap gibi kaynaklardan temin edilmiştir. Çalışmanın uygulama bölümünde kullanılan veriler ise öğrencilerin yazılı sınav kağıtlarından oluşmaktadır. Çalışma, öğrencilerden elde edilen yazılı ürünler ile sınırlıdır.

1.5. Verilerin Analiz Edilmesi

Çalışmanın uygulama bölümünde kullanılacak olan verileri öğrencilerin yazılı ürünleri oluşturmaktadır. Öncelikle bu ürünlerde mevcut olan hata türleri belirlenmiş, sonrasında bunlar sayılmış, adet olarak belirtilmiş ve yüzdelik olarak ifade edilmiştir.

2. HATA

Dilbilimsel açıdan hatanın tanımlanabilmesi için normlar önemli bir yer tutar. Normlar, dil kullanımı için gerekli olan kuralların, kalıpların ve ilkelerin tamamını oluşturan dilsel araçların genel ve alışılmış kullanımını (Lewandowski, 1994: 1037). Dilbilim'de hata denilince ayrılma/sapma¹⁰ anlaşılmaktadır, diğer bir ifade ile hata, karşılaştırma yapılan unsurdan (normdan) sapmak demektir (Bohnensteffen, 2010; Wittmann ve Gmünd, 2007). Kleppin ve Königs için hata, bir dilin kural sisteminden sapmayı ifade ederken (1997: 16), Bußmann'a göre ise hata, normların ihlalidir (2002: 214). Rösler'e göre hata, genelgeçer normlardan bilinçsiz bir şekilde ayrılmak veya sapmaktır. Ayrıca Rösler, Kleppin'den hata tanımı hususunda şunları aktarmaktadır: İletişim kurulan kişinin anlamadığı herşey veya anadilini konuşan kişinin belirli durumlarda söylemeyeceği herşey hata olarak tanımlanabilir. (2012: 151-152). Ellis'e göre ise; öğrenciler dilbilgisinde değişiklikler yaptıklarında yanlışlar oluşmaktadır (akt. Çetinkaya, 2015: 165). Her durumda geçerli olan sabit kurallar olmadığı için de neyin "hata" olarak görülmesi gerektiğine karar vermek zordur (Rahunen, 2006: 11). Hatanın net ve eksiksiz bir tanımını yapmak bir hayli güç olsa dayabancı dilde hata, bir dilin genelgeçer yapılarını veya kurallarını kasıtlı ya da kasıtsız olarak ihlal ederek normların dışına çıkılması ve

---

¹⁰ Alm. *die Abweichung*

ilgili dili anadili olarak konuşan kişilerin içinde bulunulan durum ve ortamda söylemeyeceği sözlerinsöylenmesi olarak tanımlanabilir.

Hata denilince nispeten olumsuz bir durum akla gelse bile hatadan fayda sağlamakgereklidir. Bir öğrenme ortamında bu görev çoğunlukla öğretmene aittir. Yapılan bir hatanın sebebini araştırmak, hataya sürükleyen etkenleri bularak bunlardan kurtulmaya çalışmak ve öğrenciye düzeltme geribildirimi yapmak, öğrencinin gelişimi açısından oldukça değerli ve önemlidir. Hatalar, öğrenme sürecinin bir parçasıdır ya da Kahl'ın deyişiyle; Hatalar, öğrenmenin tuzudur. (akt. Koçak, 2013: 269). Hataların varlığı, hataların giderilmesi için bir öğretmenin en önemli yardımcısıdır.

2.1. Hataların Sınıflandırılması

Hataların sınıflandırılması konusunda farklı görüşler mevcuttur. Hufeisen'in modeline göre dört farklı hata türü mevcutken, Hultmann ve Westmann'ın hata şablonu yedi farklı hata türünden oluşmaktadır. Kleppin'in modeli ise beş adet hata türü barındırır (Kalkan, 2008: 102). Rahunen çalışmasında Kleppin'den hareketle farklı hata türlerinin mevcudiyetinden bahsetmiştir (2006). Gabrič'in de araştırmasında ifade ettiği gibi; dil dersinde hatalar farklı şekilde sınıflandırılabilir (2019: 173). Farklı şekilde yapılan sınıflandırmalara yukarıda bahsedilenlere ek olarak şu örnekler verilebilir:Hufeisen ve Neuner birlikte yaptıkları çalışmalarında hata türlerini altı satır ve dört sütunluk bir tabloda sınıflandırmaya çalışmışlardır (akt. Erdoğan, 2011: 33). Rösler'e göre hata türleri telaffuz hataları, kelime bilgisi hataları, dilbilgisi hataları gibi birçok alanda incelenebilmektedir (2012: 154). Rinas ise yayımlamış olduğu bir makalesinde olumsuz yapma hataları, özne yüklem uyumsuzluğu hataları ve kelime bilgisi hataları üzerinde durmuştur; (2002). Gabrič (2019), araştırmasında amacına yönelik olarak beş farklı hata türünü kullanmıştır.

Bu alıntılardan anlaşılabilceği üzere sınırları çok net belirlenmiş bir hata sınıflandırması bulunmamaktadır. Her araştırmacı, belli bir çerçeve içerisinde amacına yönelik olarak farklı hata türlerinde sınıflama yapabilmektedir.Ayrıca bazı hataları direkt olarak sadece bir hata kategorisinde ele almak her zaman söz konusu olamamaktadır. Eğer,*Du helfst der alten Frau*.şeklinde bir cümle yazılmış ise, bu cümlede dilbilgisi açısından doğruluk ölçütüne göre mevcut olan hata türünü hem yazım hatası (ortographischer Fehler) olarak, hem de fiil çekimi hatası (Konjugationsfehler) olarak değerlendirmek mümkün olabilir. Bu hatanın sebebini veya kaynağını net olarak bilmek mümkün değildir, sadece üzerinde düşünülüp tahminlerde bulunulabilir. Bu husus,Kalkan'ın (2018: 102) fikirleri ile de örtüşmektedir.Buradan hareketle hataların sınıflandırılması için net bir ayırımınolmadığı ifade edilebilir, ancak belirli bir çerçeve içerisinde ve kısmen özgür bir biçimde hataları sınıflandırabilmenin mümkün olduğu da dile getirilebilir. Bu sebeple araştırmada hataların sınıflandırılması konusunda aşağıdaki ölçütler dikkate alınmıştır.

Cümle dizimi ile ilgili (Syntax) yapılmış hatalar araştırmada *cümle dizimi hatası* olarak isimlendirilecektir.

- Yanlış: Die Frau dem Lehrer die Blume gibt. (Cümle dizimi hatası)¹¹
- Doğru: Die Frau gibt dem Lehrer die Blume.

Özne yüklem uyumsuzluğu ile ilgili (Kongruenz) yapılmış hatalar araştırmada *özne-yüklem uyumsuzluğu hatası* olarak isimlendirilecektir.

¹¹ Alm. *Syntaxfehler-Satzstellung*

- Yanlış: Die Frau geben dem Lehrer die Blume.(Özne-yüklem uyumsuzluğu hatası)¹²
- Doğru: Die Frau gibt dem Lehrer die Blume.

Yazım hataları (ortographische Fehler) araştırmada *yazım hatası* olarak isimlendirilmiştir.

- Yanlış: Die frau gitb dem Lherer die Blum. (Yazım hatası)¹³
- Doğru: Die Frau gibt dem Lehrer die Blume.

İsmin halleri (Nominativ, Akkusativ ve Dativ) ile ilgili (Kasus) yapılmış olan çekim hataları araştırmada *tanımlılık çekimi hatası* olarak isimlendirilecektir.

- Yanlış: Der Frau gibt den Lehrer der Blume.(Tanımlılık çekimihatası)¹⁴
- Doğru: Die Frau gibt dem Lehrer die Blume.

Yanlış tanımlılık kullanılmaması adına isimler yazılı sınavdatanımlılıkları ile birlikte verilmiştir. Ancak belirli tanımlılık kullanılması gereken durumda belirsiz tanımlılık (yada tam tersi) kullanıldığı tespit edilmiştir(Genusfehler). Bu hata türü araştırmada *yanlış tanımlılık kullanımı hatası* olarak isimlendirilmiştir.

- Yanlış: Eine Frau gibt dem Lehrer die Blume.(Yanlış tanımlılık kullanımı hatası)¹⁵
- Doğru: Die Frau gibt dem Lehrer die Blume.

Yukarıdaki her iki cümle de her açıdan doğrudur. Lâkin belirli tanımlılık kullanılması istenilen durumlarda belirsiz tanımlılık kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu hata türü çalışmadayanlış tanımlılık kullanımı hatasıolarak değerlendirilmiştir.Ayrıca hem belirli hem de belirsiz tanımlılığın aynı anda kullanılması yada hiç tanımlılıkkullanılmaması da *yanlış tanımlılık kullanımı hatası*olarak değerlendirilmeye alınmıştır.

- Yanlış: Eine die Frau gibt einem dem Lehrer die eine Blume. (Yanlış tanımlılık kullanımı hatası)¹⁶
- Yanlış: Frau gibt Lehrer Blume. (Yanlış tanımlılık kullanımı hatası)¹⁷
- Doğru: Die Frau gibt dem Lehrer die Blume.

Veriler analiz edilirken tanımlılık için kullanılan değerlendirme yönteminin daha net anlaşılması adına şu sözler sarfedilebilir: Uygulanan yazılı sınavda, tanımlılık kullanımı konusunda *tanımlılık seçimi* ve *tanımlılık çekimi* konularına dikkat edilmesi gerekmektedir. *Çocuk, kadına bir kalemi hediye ediyor.*cümlesini tercüme etmek isteyen bir öğrenci aşağıdaki cümleyi yazmıştır.

Ein Kind schenkt eine Frau der Stift. (1 öğrenci, 3 yanlış tanımlılık kullanımı hatası)¹⁸

Bu cümlede *çocuk* kelimesi için belirsiz tanımlılık kullanılmıştır, halbuki sınavda belirli tanımlılık kullanılması istenmiştir. Ancak,yalın halde (nominativ) yazılmış

---

¹² Alm. *Kongruenzfehler*

¹³ Alm. *Orthographische Fehler*

¹⁴ Alm. *Kasusfehler*

¹⁵ Alm. *Genusfehler*

¹⁶ Alm. *Genusfehler*

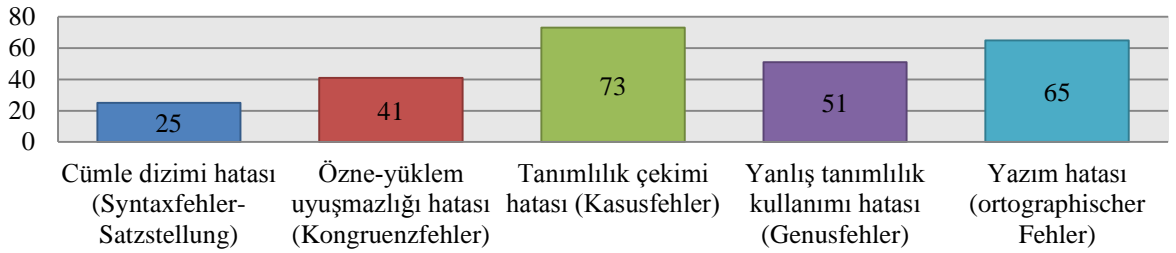
¹⁷ Alm. *Genusfehler*

¹⁸Yazılması istenilen cümle: *Das Kind schenkt der Frau einen Stift.*

olan *çocuk* kelimesinin tanımlılığının çekimlenmesi doğrudur. Bu durumda öğrenci, bir adet *yanlış tanımlılık kullanımı hatası (Genusfehler)* yapmış olarak değerlendirilmiştir. *Kadına* kelimesi için de belirli tanımlılık kullanılması gerekirken belirsiz tanımlılık kullanılmıştır. Ancak bu kelime de bir hata daha yapılmış ve tanımlılık doğru olarak çekimlenmemiştir. *Kadına* kelimesinde mevcut olan iki hatadan önce yapılmış olanın yanlış tanımlılık kullanımı hatası (Genusfehler) olduğu ifade edilebilir. Buradan hareketle öğrenci, *kadına* kelimesi için sadece bir adet *yanlış tanımlılık kullanımı hatası (Genusfehler)* yapmış olarak değerlendirilmiştir. *Kadına* kelimesi için geçerli olan değerlendirme türü *bir kalemi* kelimesi için de geçerlidir. Yanlış tanımlılık seçildikten sonra o tanımlılığın çekimi göz önünde bulundurulmaksızın öğrenciye bir adet *yanlış tanımlılık kullanımı hatası (Genusfehler)* yazılmış, fakat *tanımlılık çekimi hatası (Kasusfehler)* yazılmamıştır.

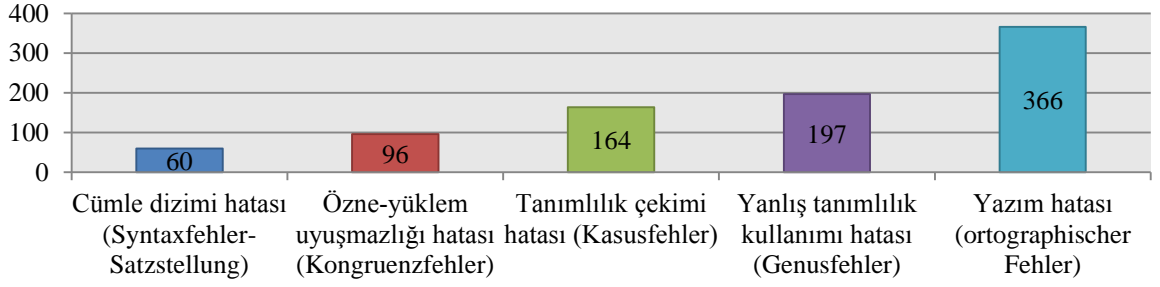
3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmanın bu bölümünde dilbilgisi konularından hangi alanda kaç öğrencinin hataya düştüğü adet olarak tespit edilmiştir. Yazılı ürünlerde birden fazla alanda hata veya hataların mevcut olabileceği, diğer bir ifade ile, bir öğrencinin farklı alanlarda hata yapabileceği göz önünde bulundurulduğunda, aşağıdaki veriler elde edilmektedir.

Tab. 1: Hangi dilbilgisi konusunda hata yaptığını gösteren öğrenci sayısı

Tablo 1'den net bir şekilde anlaşılacağı üzere 100 öğrencinin 73'ü tanımlılık çekimi konusunda hataya düşmektedir (Kasusfehler). Bu hata türünü 65 öğrenci ile yazım hatası takip etmektedir (orthographischer Fehler). 51 öğrencinin ise tanımlılık seçimi konusunda hata yaptığı gözlemlenmiştir (Genusfehler). Öğrencilerden 41 tanesinin özne-yüklem uyumsuzluğu hatası (Kongruenzfehler), ve 25 tanesinin cümle dizimi hatası (Syntaxfehler-Satzstellung) yaptığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin her birinin hata yaptıkları alanlar tespit edilerek her öğrenciye eksik veya hatalı olduğu konularda bir düzeltme geribildirimi yapılmasının daha etkili ve kaliteli bir öğretim için çok önemli ve son derece gerekli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın bundan sonraki aşamasında bütün öğrencilerin yapmış oldukları toplam hata sayısı tespit edilmeye çalışılmıştır. Tablo 1' de olduğu gibi, yazılı ürünlerde birden fazla alanda hata yapılabileceği göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki verilere ulaşılmıştır.

Tab. 2: Yapılan hataların hata türü açısından toplam sayısı

Tablo 2, öğrencilerin 366 adetyanlış ile en çok yaptığı hata türünün hatanın *yazım hatası (orthographischer Fehler)* olduğunu göstermiştir. Tablo 1'de belirtildiği gibi bu hataları 65 öğrencinin yapmış olduğu bilinmektedir. Yazım hatalarının çok büyük bir oranının büyük veya küçük yazmaktan kaynaklandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca öğrencilerden bir bölümününcins isimleri büyük yazmayarak, bir kısmının tanımlılıkları büyük yazarak, bazılarının cümleye büyük harfle başlamayarak ve bazılarının ise kelimeyi tamamen yanlış yazarak yazım hataları yapmış oldukları verilerin analizi esnasında tespit edilmiştir.

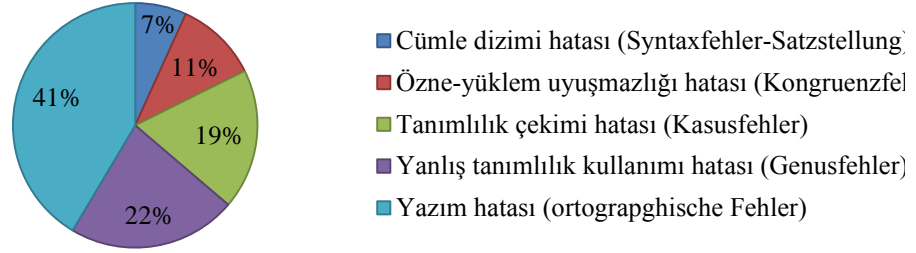
En çok yapılan ikinci hata türünün 197 adetyanlış *tanımlılık kullanımı hatası (Genusfehler)* olduğu görülmektedir. Tablo 1'de belirtildiği üzere bu hataları toplamda 51 öğrenci yapmıştır. Bu öğrenciler belirli tanımlılık kullanılması gereken durumlarda belirsiz tanımlılık kullanmıştır (ya da tam tersi). Ayrıca hem belirli hem belirsiz tanımlılıkların aynı anda kullanılması veya hiç tanımlılık kullanmaması da bu hata türünde değerlendirilmiştir.

73 öğrencinin yapmış olduğu 164 adet *tanımlılık çekimi hatası (Kasusfehler)* ise en çok yapılan üçüncü hata türü olmuştur. Öğrencilerin neredeyse 3/4'ünün hataya düştüğü bu alanda 164 hata yapılmış olduğu tespit edilmiştir. Bu durum 73 öğrencinin üç cümlede kişi başına ortalama olarak 2,24 hata yaptıklarını göstermektedir. Her cümlede üç adet ismin çekimlenmesi göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilerin 9 tanımlılık çekiminden ortalama olarak 6,76'sını doğru olarak çekimlediği söylenebilir. Hata yapan öğrenci sayısının bu kadar fazla olmasına rağmen öğrencilerin bu kadar az hata yapıyor olmaları konuyu genel anlamda idrak ettiklerini ve ayrıca tanımlılık tablolarına da genel olarak hâkim olduklarını gösterebilir.

En çok yapılandırıldık üçüncü hata türü, 41 öğrencinin yaptığı 96 adet *özne-yüklem uyumsuzluğu hatası (Kongruenzfehler)* olmuştur. Bu durum kişi başına ortalama olarak 2,34 hata yapıldığını göstermektedir. Verilerin analizi esnasında 41 öğrenciden bazılarının bütün cümlelerde ilgili hatayı yaptığı, bir bölümünün ise bir veya iki cümlede bu hatayı yaptığı gözlemlenmiştir. Üç cümlede ikisinde bu hataya düşmeyip, diğer cümlede bu hataya düşen öğrenciler için bu durumun bir *performans hatası (Performanzfehler)* olduğu savunulabilir.

25 öğrencinin yapmış olduğu 60 adet *cümle dizimi hatası (Syntaxfehler-Satzstellung)* en az hataya düşülen alan olmuştur. 75 öğrencinin hata yapmadığı bu alanda, 25 öğrenciden bazılarının fiili cümlelerin sonuna yazarak, bir kısmının fiili cümlelerin başına yazarak bu hataya düştükleri analiz esnasında tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu hatalarını Tablo 2'de mevcut olan veriler, çalışmanın daha anlaşılır olması için yüzdesele olarak aşağıdaki grafikte gösterilmiş ve buradan hareketle hataların kaynağı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tab. 3: Hangi hata türünde yüzde kaç hata yapıldığını gösteren yüzdeler

Grafik 1, %41 oranda en çok yapılan hatanın yazım hatası (*orthographischer Fehler*) olduğunu göstermiştir. Bu hatanın kaynağını oluşturan unsur kaynak dil Türkçe olabilir. Türkçe'de bilindiği üzere cümleye büyük harf ile başlanmaktadır ve özel isimler dışında büyük harf kullanılmamaktadır. Ancak hedef dil olan Almanca'da hem cümleye büyük harfle başlanmalıdır, hem özel isimler hem de cins isimler her zaman büyük yazılmalıdır. Denek grubunun ana dilinde dahi özel isim ve cins isim gibi kavramları bilmiyor olabilmeleri ve bu doğrultuda hedef dil olan Almanca'da da özel isim ve cins isimleri ayırt edemiyor olmaları ihtimal dahilindedir. Bu durum yazım hatalarının bu denli çok olmasına sebep olarak gösterilebilir. Farklı bir dil olan İngilizce için Çetin Köroğlu'nun yapmış olduğu bir araştırmada İngilizce öğrenen kişilerin en çok hata yaptığı alanın yazım hatası olmadığını, aksine tanımlılık hatası olduğu saptanmıştır (2014:110). Taşçı ve Aksu Ataç'ın yayımlanmış oldukları makalede de İngilizce öğrenenlerin en çok yapmış olduğu hata türünün tanımlılık hatası olduğu belirtilmiştir (2018:13). Ayrıca Bayrak da ana dilin hedef dil üzerinde etkisinin olduğunu ve yabancı dil olarak Almanca öğrenen kişilerin Almanca'daki eksikliklerini ana dil yardımıyla tamamlamaya çalıştıklarını ifade etmiştir (2013: 82). Bu noktadan hareketle kaynak dil ve hedef dil arasındaki farklılıkların, öğrenenleri çeşitli türlerde hataya sürükleyebileceğini düşünmek mümkündür.

%22 oranında yapılmış yanlış tanımlılık kullanımı hatası (*Genusfehler*) en çok gözlemlenmiş olan ikinci hata türüdür. Bu hataların sebebi ise belirli ve belirsiz tanımlılık arasındaki farkın tam olarak idrak edilememesidir. Bu hata türünün kaynağında kaynak dil olan Türkçe'nin mevcut olduğu düşünülemez. Zira Türkçe'de tanımlılık yoktur. Hedef dil Almanca'da ise her ismin bir tanımlılığının olması ve bu tanımlılıkların doğru cümleler kurulabilmesi, okunan metnin anlaşılabilmesi, duyulan bilgilerin idrak edilebilmesi için bilinmesi gerekmektedir. Yazılı sınavda öğrencilere isimler tanımlılıkları ile birlikte verilmiştir. Bu aşamada öğrencilerin tanımlılıkları bilip bilmemesi değil kullanabiliyor olması önemlidir. Bu sebeple yanlış tanımlılık kullanımı hatasına (*Genusfehler*) sebep olan unsurun, konunun iyice anlaşılabilmesi ve gerekli alıştırmalar ve etkinlikler ile iyice pekiştirilememesi olabilir. 51 öğrenci bu hususta sorun yaşıyorken geri kalan 49 öğrencinin bu alanda herhangi bir sorunu yoktur.

%19 oranında meydana gelen tanımlılık çekimi hatası (*Kasusfehler*) ise en çok yapılan üçüncü hata türü olmuştur. Öğrencilerin sadece ismin yalın hali (*nominativ*), -i hali (*akkusativ*) ve -e hali (*dativ*) konularını öğrendikleri bir kez daha bu noktada ifade edilmelidir. Bu konular öğrencilere anlatılır iken ana dil ile hedef dil arasında ilişki kurularak öğretilmeye çalışılmıştır. Ayrıca öğrencilere fiillerin hem Türkçe'de hem de Almanca'da ismin hallerini değiştirebileceğinden

bahsedilmiş, ancak bazı durumlarda bu hususun yanıltıcı olabileceği hakkında örnekler de verilmiştir¹⁹. Bu konuda eksikliklerin yaşanmış olabileceği ihtimal dahilindedir. Bu hataların diğer bir sebebi ise yine kaynak dil Türkçe olabilir. Çünkü Türkçe sondan eklemeli ve çekimlemeli bir dil iken, hedef dil Almanca önden çekimli bir dildir. Bu durum ile öğrenciler ilk kez karşılaşmış olabileceğinden dolayı tam anlamıyla idrak edilememiş olması, garipsenmiş olması veya mantıksız bulunmuş olması ve bu durumun sonucunda konu için gerekli önem ve dikkatin verilememiş olması ihtimal dahilindedir. 73 öğrenci bu durumu tam anlamıyla kavrayamayıp hata veya hatalar yaparken geri kalan 27 öğrenci bu hatayı yapmamıştır.

En çok yapılan dördüncü hata türü %11 oranda meydana gelen *özne-yüklem uyumsuzluğu hatası (Kongruenzfehler)* olmuştur. Özne-yüklem uyumsuzluğu hatasının sebebi öğrencilerin fiil çekimini tam olarak kavrayamamaları olabilir.

Kaynak dil Türkçe'de de, hedef dil Almanca'da da fiiller kişi zamirlerine göre ayrı ayrı çekimlenmektedir. Dolayısıyla kaynak dilden kaynaklanan bir durum olduğu savunulamaz. Hedef dil Almanca'da farklı fiil türleri mevcuttur ve öğrenciler düzenli ve düzensiz fiiller konularında ders almışlardır. Öğrencilerin düzenli çekilen fiilleri de düzensiz fiil gibi çekilmiş olduğu (veya tam tersi) analizlerde tespit edilmiştir. Ders esnasında düzenli ve düzensiz fiiller içeren cümlelere eşit oranda yer verilmiş olsa da öğrencilerin bu iki fiil türünü karıştırmış olabilecekleri ihtimali mevcuttur. 41 öğrenci bu hatayı yaparken, 59 öğrencinin bu konuda bir hatası bulunmadığı tespit edilmiştir.

%7 oranında yapılan *cümle dizimi hatası (Sytnaxfehler-Satzstellung)* en az yapılan hata olmuştur. Hata yapan öğrencilerin bazılarının fiili cümlenin sonuna yazdıklarına analizlerde rastlanmıştır. Bu durumun en büyük sebebi olarak kaynak dil Türkçe gösterilebilir, zira Türkçe'de düz cümlede fiiller cümlenin sonunda yer almaktadır. Ancak hedef dil Almanca'da fiiller düz cümlede her zaman ikinci pozisyonda yer almaktadır. Fiili cümlenin başına yazan öğrencilerin ise düz cümle ile soru cümlesi arasındaki farkı anlayamamış olduklarından bahsedilebilir. Cümle dizimi hataları ile ilgili olarak Balcı da yayımlanmış olduğu makalede, öğrencilerin Almanca cümle kurarken Türkçe'de kullanılan özne-nesne-fiil kuralına göre cümle kurduklarını tespit ettiğini belirtmiştir (2011: 178). Bu bölümde tartışılmış olan hataların düzeltilmesi veya ortaya çıkmadan önlenmesi için gerekli görülen düzeltme geribildirim önerileri bir sonraki bölümde belirtilmiştir.

4. ÖNERİLER

Bu çalışmada en çok yapılmış hata türü olarak tespit edilen *yazım hatalarının* ortadan kaldırılması için öğrencilere dikte çalışması yaptırılabilir. Öğrenciler öncelikle duyduklarını yazmaya çalışarak hem duyduğunu anlama yeteneklerini geliştirebilecekler, hem de yazım kurallarına daha fazla dikkat etmeye çalışacaklardır. Bu çalışmadan sonra muhakkak öğrenciler ile metnin doğru hali paylaşılmalı ve hatalarını görmeleri sağlanmalıdır. Bu çalışmadan daha fazla verim sağlanmak isteniyor ise, metin öğrencilere ev ödevi olarak verilebilir. Öğrencilerden aynı metni bakarak yazmaları, ve bir önceki çalışmasıyla mukayese edilmesi istenebilir. Aynı metin ertesi gün tekrar dikte edilerek öğrencilerin zihninde iyice yer etmesi sağlanabilir.

Çalışmamızda *yanlış tanımlılık kullanımı hatası* olarak ifade edilen hatanın çözümü için öğrencilere belirli ve belirsiz tanımlılık kullanımı hakkında daha fazla etkinlik yaptırılabilir. Örneğin bütün isimleri belirli tanımlılık ile kurulmuş

---

¹⁹Örn. Tür. *birşeye sahip olmak* : Alm. *haben +akk*

bir cümle öğrencilere verilir ve bu cümledeki bütün isimleri belirsiz tanımlılık ile değiştirmeleri yada tam tersini yapmaları istenebilir. Çalışmadan sonra mutlaka öğrencilere anlam değişikliği hakkında bilgi verilmelidir. Bu çalışma öğrenciler durumu idrak edene kadar devam ettirilebilir ve ev ödevi olarak da verilebilir.

Tanımlulukçekimihatasının giderilmesi için öğrencilerin öncelikle kaynak dil ile hedef dil arasında daha iyi bir ilişki kurmaları sağlanabilir. Örneğin kaynak dil olan Türkçe'de ismin hallerini etkileyen unsur filler olabilmektedir. Bu durumun hedef dil olan Almanca'da da aynı olabileceği belirtilmelidir²⁰. Bu ayrıntıdan sonra öğrencilere özellikle hedef dil ve kaynak dil ile örtüşen örnekler verilerek cümleler kurulmalı ve değişikliğin sebebinin fiil olduğu vurgulanmalı, hedef dil ve kaynak dil ile örtüşmeyen örneklerden uzak durulmalıdır²¹. Öğrencilerin bu konuyu daha iyi anlamaları için bol bol örnek cümle yazılıp değişiklikler gösterilmeli ve bununla alakalı etkinlikler, alıştırmalar yaptırılarak konu iyice pekiştirilmelidir.

Özne-yüklem uyumsuzluğu hatasının çözümü için kısa basit cümleler kurulmalı, kafa karıştırabilecek diğer bütün unsurlardan uzak durulmalıdır. Fiil çekiminin kişilere göre değişebileceği öğrenciler tarafından iyice fark edildikten sonra öğrencilere alıştırma verilerek bu konu pekiştirilmelidir.

Cümle dizimi hatası yazım hataları için önerilen uygulamalar ile birlikte çözülebilir. Öğrencilere öncelikle düz cümlede ve soru cümlelerinde fiilin konumu bir kez daha vurgulandıktan sonra dikte çalışması yaptırılabilir veya bir metni bakarak tekrar yazmaları istenebilir. Bunlardan tamamen bağımsız olarak öğrencilere verilen bir metin üzerinde özne ve yüklem cümle içerisindeki konumlarının tespit edilmesi ve elde edilen tespitlerden hareketle bir rapor hazırlanması istenebilir.

Hata yapan öğrencilerle tek tek konuşularak ve hata yapılan cümlelerin gösterilip doğru cümle ile mukayese edilmesini sağlayarak en verimli düzeltme geribildirim yapılmış olacaktır. Ancak bu çalışmada olduğu gibi hata yapan öğrenci sayısı çok fazla ise, ilgili konu hakkında sınıfta genel olarak düzeltme geribildirim yapılması da başka bir seçenek olacaktır. Sınıfta yapılan düzeltme geribildirim doğrudan ve dolaylı olarak iki farklı şekilde kategorize edilebilmektedir. Her iki şekilde de geribildirim yapılmasının öğrenciler için faydaları mevcuttur. Doğrudan yapılan düzeltme geribildirim öğrencileri daha güvende hissettirdiğini ve dolaylı yapılan düzeltme geribildirim ise öğrenmenin gerçekleşmesi açısından daha etkili olduğunu Uzun ve Köksalyayımlamış oldukları makalede ispatlamaktadırlar (2020: 171).

Bütün hata türleri giderildikten sonra bilgilerin canlı tutulması ve tekrar aynı hataya düşülmemesi amacıyla öğrencilere ev ödevi olarak her gün bir adet düz cümle, bir adet soru cümlesi yazmaları verilebilir.

5. SONUÇ

100 kişilik bir grup olan Turizm Fakültesi öğrencilerinden Türkçe'den Almanca'ya tercüme edilmesi istenilen üç adet cümle sonucunda toplanan verilere, bu verilerden hareketle yapılan araştırmalara ve bu araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre A1 seviyesindeki bir Almanca öğrencisinin en çok yaptığı hata türünün *yazım hatası (ortographischer Fehler)* olduğu tespit edilmiştir. Bu hata türünü, en çok yapılan hata sıralaması göz önüne alındığında sırasıyla *yanlış tanımlılık kullanımı hatası (Genusfehler)*, *tanımlılık*

²⁰ Örn. Tür. *birisine birşeyi vermek* : Alm.*jemandem etwas (akk) geben*

²¹ Örn. Tür. *birşeye sahip olmak* : Alm.*haben + akk*

çekimi hatası (Kasusfehler), özne-yüklem uyumsuzluğu hatası (Kongruenzfehler) ve cümle dizimi hatası (Syntaxfehler-Satzstellung) takip etmektedir.

Çalışmada incelenmiş olan beş farklı hata türünden *yazım hatası (ortographischer Fehler), tanımlılık çekimi hatası (Kasusfehler) ve cümle dizimi hatasının (Syntaxfehler-Satzstellung)* temel olarak kaynak dil ve hedef dil arasındaki benzerlik veya farklılıklardan, *özne-yüklem uyumsuzluğu hatasının (Kongruenzfehler)* hedef dil içerisinde iki farklı konunun karıştırılmasından, *yanlış tanımlılık kullanımı hatasının (Genusfehler)* ise konunun öğrenciler tarafından anlaşılmadığından ve iyice pekiştirilmediğinden kaynaklanmış olabileceği tespit edilmiştir. Genel anlamda bu hatalara sebep olan unsurun kaynak dil ve hedef dil arasındaki benzerlik ve farklılıklardan dolayı ortaya çıktığı ifade edilebilir. Tamamen farklı iki dil ailesine mensup olan bu dillerden herhangi birisinin öğrenilmesi için iki dil arasında daha iyi bağlantı kurulması ve cümle ve dilbilgisi yapılarının ön bilgisinin verilmesi, meydana gelebilecek bu hataların önlenmesi adına atılmış en önemli adımlardan bir tanesi olacaktır.

KAYNAKÇA

- Balcı, Umut (2011). "Textgrammatik im DaF-Unterricht in der Türkei." *Contemporary Online Language Education Journal*, 2(1), 169-180.
- Bayrak, Ayhan (2013). "Aussprachliche Interferenzen der Studenten bei der DaF-Lehrerausbildung". *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 81-91.
- Bohnensteffen, Markus (2010). *Fehler-Korrektur. Lehrer- und lernerbezogene Untersuchungen zur Fehlerdidaktik im Englischunterricht der Sekundarstufe II*. Paderborn. Peter Lang
- Bußmann, Hadumod (2002). *Lexikon der Sprachwissenschaft*. Stuttgart: Kröner.
- Çetinkaya, Gökhan (2015). "Yanlış Çözümleme: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen B2 Düzeyindeki Öğrencilerin Yazılı Metinlerine İlişkin Görünümler". *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(1). 164-178
- Çetin Köroğlu, Zeynep (2014). "An analysis on grammatical errors of turkish efl students' written texts". *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (12). 101-111
- Erdoğan, Elif (2011). "Eine Fehleranalytische Untersuchung bei den Daf-Studentinnen der Vorbereitungs-klasse". *Universität Selçuk. Unpublizierte Magisterarbeit*. Konya, TR
- Gabrič, Ajda (2019). "Analysis of errors in the texts of German learners at a beginner level". *Journal for Foreign Languages*, 11(1). 173-190.
- Kalkan, Hasan Kazım (2018). "Eine Studie zur fehleranalytischen Kompetenz der Studierenden in der Deutschlehrendenausbildung". *Diyalog*, (1). 97-113
- Koçak, Şura (2013). "Typische Fehler der Deutsch-Muttersprachler/innen im Türkischen Spracherwerb". *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 5(3). 265-278
- Kleppin, Karin/ Königs, Frank (1997). *Der Korrektur auf der Spur. Untersuchungen zum mündlichen Korrekturverhalten von Fremdsprachenlehrern*. Bochum: Brockmeyer.
- Lewandowski, Theodor (1994). *Linguistisches Wörterbuch*. Heidelberg: Quelle & Meyer.
- Rahunen, Anni (2006). "Analytische Untersuchung der Fehler in deutschsprachigen Aufsätzen. Eine vergleichende Analyse von Aufsätzen finnischer und englischer DaF-Lernender". *Universität Tampere. Pro-Gradu-Arbeit, FI*
- Rinas, Karsten (2002). "Interferenzfehler Deutschsprechender Tschechen, 2. Teil: Verdeckte Fehler". in: *Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik*, R 7. 33-94

- Rösler, Dietmar (2012). *Deutsch als Fremdsprache*. Weimar: J. B. Metzler Stuttgart.
- Taşçı, Samet/ Aksu Ataç, Bengü (2018). "Written Grammatical Errors of Turkish Adult Learners of English: An Analysis". *Journal of International Social Sciences Education*, 4(1).1-13
- Uzun, Kutay/ Köksal, Handan (2020). "Direct vs indirect written corrective feedback: an action research". *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 169-182
- Wittmann, Gerald/ Gmünd, Schwäbisch (2007). "Von Fehleranalysen zur Fehlerkultur". *Beiträge zum Mathematikunterricht*. Ed. A. Jürg Kramer. Berlin: Franzbecker. 175-178

Ek-1

Öğrencilere Tercüme Etmeleri İçin Verilen Cümleler

Aşağıdaki Türkçe cümleler kişi başına 3 adet olmak üzere öğrencilere rastgele verilmiştir ve bu cümleleri Almanca'ya yazılı olarak tercüme etmeleri istenmiştir. Cümleler rastgele verilse dahi her öğrencinin en az bir tane belirli tanımlılık ve en az bir tane belirsiz tanımlılık kullanmak zorunda kalması sağlanmıştır. Gerekli olan kelimeler tanımlılıkları ile birlikte soruların hemen altında verilmiştir.

- 1-Çocuk, kadına kalemi hediye ediyor.
- 2-Bir kadın, bir öğretmene çiçeği veriyor.
- 3-Gazeteci, çocuğa bir gözlüğü satıyor.
- 4- Bir çocuk, bir kadına bir kalemi hediye ediyor.
- 5-Bir kadın, öğretmene çiçeği veriyor.
- 6- Bir gazeteci, çocuğa gözlüğü satıyor.
- 7- Çocuk, kadına bir kalemi hediye ediyor.
- 8- Kadın, bir öğretmene bir çiçeği veriyor.
- 9- Bir gazeteci, bir çocuğa bir gözlüğü satıyor.
- 10- Çocuk, bir kadına bir kalemi hediye ediyor.
- 11- Kadın, öğretmene bir çiçeği veriyor.
- 12- Gazeteci, çocuğa gözlüğü satıyor.
- 13- Bir çocuk, kadına kalemi hediye ediyor.
- 14- Bir kadın, bir öğretmene bir çiçeği veriyor.
- 15-Gazeteci, bir çocuğa bir gözlüğü satıyor.
- 16- Bir çocuk, bir kadına kalemi hediye ediyor.
- 17- Kadın, öğretmene çiçeği veriyor.
- 18- Bir gazeteci, bir çocuğa gözlüğü satıyor